

fsjændt han tidligere efter sin Stilling har havt Leilighed til at faae Egen ordnet. Det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Suel) er utvivlsomt en meget alvorlig Mand; jeg har ikke Ret til at betvivle det. Særlig i religiøse Spørgsmaal føler han sig meget oplagt til at give Raad. Jeg tager ikke det ærede Medlem ilde op det Prædikat, han gav mig som Medlem; thi det er sikkert, at jeg har øvet mig i en Del af, hvad der hører til Theologi, og har ogsaa tænkt noget over de Sager; de Forhold tager jeg ikke let, uagtet jeg maasse kan komme til at tage dem endnu alvorligere ved at høre paa den raste Maade, hvorpaa det ærede Medlem kan tumle den Slags tunge Spørgsmaal. Et Par Ord maa jeg dog sige om det Foredrag af det ærede Medlem, som det ærede Medlem fra Rjøge (Hørup) mente det rigtigt at lade ligge, hvor det laa, nemlig i Rigsdagstidenden. Fra mit Standpunkt har jeg et Par Bemærkninger til hans Foredrag i Formiddags, og det sker for at karakterisere ogsaa den Opfattelse, der for Tiden kan gjøre sig gjældende i saadanne religiøse Spørgsmaal hos det høitærede Folkething. Det ærede Medlem udvilede for os Noget om, hvad Roeter havde Frihed til, og hvad Repræsentationens Medlemmer. Statsmandene havde Frihed til. Jeg tør ikke nævne Ordet, det er kondemneret af den meget ærede Formand — det ærede Medlem derimod kunde holde en længere Forklaring over min Mangel paa Berettigelse til at bruge det, Partiet er altsaa ikke lige mellem det ærede Medlem og mig. Jeg skal lade det ligge, men jeg henholder mig til min Hjemmelsmand derved, og faar jeg Leilighed til videre Udvikling deraf, ville vi se, hvem der har Ret, enten det ærede Medlem, der er Ordfører i religiøse Spørgsmaal, eller den Mand, der har udtalt det omhandlede Ord. Jeg indrømmer imidlertid, at vi kunne let blive uenige om det, thi naar det ærede Medlem meddelte os, at blandt de mange Begunstigelser, som Folketirken havde, var den, at Kongen skal høre til den, saa vil jeg indrømme, at det ærede Medlem og jeg staa paa en saa forskjellig religiøs Betragtning, at nogen egentlig Disput mellem os om de Dele forsaavidt er overflødig. Jeg har altid betragtet det som en Plæt paa vor Grundlov, at den befaler, at nogen Mand skal høre til en vis Kirke, og det er vel sagtens den samme Sprogbrug og den samme Anvendelse af Ordet „Tro“ og „Trosbekendelse“, som det ærede Medlem har løbet vild i, nemlig om at kunne „ikke dele Tro med det Trossamfund, hvortil man hører“. Jeg taler naturligvis ikke her om nogen enkelt Mand, men om Principet i dets Almindelighed, og da siger jeg, at dette Princip at ville ved Lov fastslaa, at noget enkelt Menneſte skal officielt bekjende sig til en bestemt Religion, er et i religiøs Henseende aldeles forkasteligt Princip, og naar det ærede Medlem tager dette forkastelige

Princip som den første og første Fordel for en Folketirke, ser man, hvilket sædelig forskjelligt Standpunkt det ærede Medlem og jeg staa paa i religiøs Henseende. Han meddelte os dernæst, at Flertallet bekjender sig til Folketirken. Jeg er ikke overbevist om, at den evangeliske Religion vil sanktionere denne Betragtning. Jeg tør ikke komme ind paa den bibelske Theologi med det ærede Medlem — den høitærede Formand vilde vist ikke finde det passende —, men nogle enkelte Sætninger deraf, der ere saa almindelig bekjendte, at jeg ikke engang behøver at nævne dem, vil jeg bede det ærede Medlem overveie engang i en alvorlig Time ogsaa udenfor denne Sal. Det ærede Medlem, der er saa alvorlig her, kan vel ogsaa være det udenfor, og jeg vil da bede ham overveie visse fundamentale Sætninger, visse Hovedsætninger, og sammenligne dem med den Flertals-Religionsbekjendelse, som det ærede Medlem fremstiller her. Denne mageløse Fordel, det var, at det i Grundloven er fastslaaet, at Landets Øverste skal høre til en bestemt Tro, synes mig som meget i Modstrid med, hvad det ærede Medlem siden meddelte os om, at da Atheismen vandrede her ind i Landet fra Kilder andetstedsfra, angreb den allerførst Hoffet, som han sagde. Jeg taler kun derom som Princip, der er vist ingen Uledning til at gjøre Andet, ligesom det ogsaa vilde være upassende at tale derom paa anden Maade. Det forekommer mig nu, at det ærede Medlem ved sin Udtalelse i høieste Grad belyser sin mærkværdige religiøse Opfattelse af den religiøse Verdi af, at Noget skal troes, at Noget skal bekjendes. — Hans Meningsfælle fra Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) begyndte med en faderlig Formaning til mig, at jeg vovede at indlade mig paa at komme tilbage til en tidligere Sag, der her var forhandlet; men i Slutningen af sit Foredrag sagde han, at han forrige Gang var med til at affære Forslagsstillerne og det ærede Medlem fra Vangeland (Brandes) Ordet, fordi han vidste, at vi vilde faae Leilighed til at komme tilbage til denne Sag, og nu, da Leiligheden er der, siger han, at det forundrer ham høiligt, at vi benytte Leiligheden. Det er ikke rigtigt, naar det ærede Medlem forklarer os, at Folkethinget ikke øver Kritik over en Formands Handlinger og Beslutninger i de enkelte Maaned, for hvilke han hvergang bliver valgt. Forretningsordenen har netop adskillige Bestemmelser i den Retning. Naar en Formand sætter en Sag paa Dagsordenen, vi ønske fjernet, giver Forretningsordenen os Anvisning til at fjerne den; naar vi ønske noget Positivt, noget Andet op paa Dagsordenen, giver Forretningsordenen os Anvisning til at opnaa det. Den anviser os altsaa at kunne øve Kritik over Formandens Beslutninger; men da den ikke har tænkt sig et saadant Tilfælde, som det der forelaa forrige Gang — og det er ganske naturligt, at den ikke har tænkt sig